

Pna

Raise

Preecha

Thaothong :

Catalogue Raisonné

ปรีชา เทาทอง : กATALOGUE RAISONNÉ

Preecha
Thaothong :
Catalogue Raisonné

Rama IX Art Museum Foundation

ปรีชา เถาทอง : กาดาล็อก เรซอนเน่

สารบัญ

Rama IX Art Museum Foundation

ND
1023
146A4
2565
C.3

Rama IX Art Museum Foundation

คำนำ	4
ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง	
การเดินทางของแสงและเงา สู่แสงสุวรรณภูมิ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง	8
ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิษณุ ศุภนิมิตร	
เล่าสู่กันฟัง	18
ภาวนา ชุนทรีกะโชติ	
เมื่อแสงคล้อย เงาเคลื่อนไหว กาลเวลาเปลี่ยน ภายภาพผันแปร	34
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปวีณา สุธีรางกูร	
ผลงานคัดสรร	38
ผลงานจิตรกรรมเรียงตามลำดับเวลา	110

คำนำ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เทาทอง

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

ผมเริ่มหัดเขียนรูปเมื่ออายุได้ประมาณ 7 ขวบโดยวาดรูปเล่นอยู่ที่บ้าน ได้เริ่มเรียนอย่างจริงจังขึ้นกับ ครูเหม เวชกร หนึ่งในจิตรกรคนสำคัญที่สุดของประเทศ เหตุที่ได้รู้จักครูเหมเนื่องจากท่านเล่นดนตรีไทยร่วมวงกับคุณพ่อ คุณแม่ โดยคุณพ่อของผมเล่นซออู้ คุณแม่ตีซิมและครูเหมเล่นขลุ่ยกับซอด้วง เมื่อเริ่มจะหัดวาดรูป ครูเหมท่านสั่งให้ไปสังเกตเมฆ ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ครูเหมท่านบอกให้ ความรู้สึกจับและวาดออกมาเป็นรูป จากนั้นให้ไปวาดภาพมุกกว้างของท้องนา ท้องทะเล แล้วจึงเริ่ม วาดคนที่เรารัก คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ ท่านสอนให้จับบุคลิกคนแต่ละคนออกมาให้ได้ แล้วจึงจับ เนื้อหาทั้งหมดมารวมกันเป็นภาพ จากการเรียนรู้นี้ทำให้ความสนใจชัดเจนขึ้น ผมศึกษาต่อที่สถาบัน เพาะช่าง มหาวิทยาลัยศิลปากร และมีโอกาสได้ไปศึกษาต่อที่ประเทศอิตาลีอีกช่วงหนึ่ง ได้พบ ได้เรียน ได้ศึกษากับครูอาจารย์อีกหลายท่านที่มีความสำคัญในชีวิต

ตลอดชีวิตการสร้างสรรคงานศิลปะอันยาวนานกว่า 50 ปี ผมสร้างผลงานเอาไว้ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งภาพร่าง จิตรกรรม จิตรกรรมฝาผนัง ประติมากรรม ไปจนกระทั่งอนุสาวรีย์หรือศาสนสถานใน พระพุทธศาสนา ผลงานเหล่านี้มีจำนวนมากจนกระทั่งผมเองก็ไม่สามารถจำได้หมด ผลงานส่วนใหญ่ ยังกังวลว่าสภาพที่คิดไว้ได้ ในขณะที่บางชิ้นอาจจะถูกหรือเสียหายไปบ้าง ผลงานหลายชิ้นได้รับความ เมตตาจากท่านผู้สนใจรับไปสะสมจำนวนหนึ่ง ที่ผมเองเก็บรักษาไว้และภายหลังได้รวบรวมก่อตั้งเป็น หอศิลป์สามแห่ง ที่กรุงเทพฯ สองแห่งและที่เชียงใหม่หนึ่งแห่ง ด้วยผลงานจำนวนมากนี้เองทำให้ดำริ ที่จะจัดทำหนังสือกatalog เรซอนเน่ หรือหนังสือรวบรวมผลงานเล่มนี้ขึ้น

คำว่ากatalog เรซอนเน่ (Catalogue Raisonné) เป็นภาษาฝรั่งเศส ความหมายดั้งเดิมคือหนังสือ รวบรวมผลงานโดยเน้นที่ประวัติการสร้าง ปีที่สร้าง การเปลี่ยนมือผู้ครอบครองแต่ละครั้งและการให้ เหตุผลประกอบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นหนังสือรวบรวมที่ชัดเจนครบถ้วน สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน เท่าที่จะทำได้ ณ ช่วงเวลาหนึ่งๆ สถาบันเกี่ยวกับศิลปะในต่างประเทศเป็นผู้ริเริ่มจัดทำหนังสือนี้สำหรับการ อ้างอิงในการซื้อขายหรือเปลี่ยนมือผู้ครอบครองแต่ละครั้ง โดยหนังสือจะมีการแก้ไข เพิ่มเติมรายการ ผลงานในกรณีที่พบผลงานใหม่ๆ มีการคัดผลงานออกในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าไม่ใช่ผลงานของศิลปิน ท่านนั้นๆ และจัดพิมพ์ใหม่เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงชัดเจน ดังที่เห็นว่าขอบเขตของหนังสือกว้างขวาง มากจึงมักใช้ความพยายามของนักวิชาการจำนวนมากและใช้เวลายาวนานในการจัดทำแต่ละครั้ง

ประโยชน์ที่ชัดเจนของหนังสือนี้คือ การเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับตรวจสอบลักษณะงาน วัสดุและเทคนิค ที่ใช้ ช่วงเวลาที่สร้างงาน ไปจนกระทั่งการตรวจสอบความแท้ของงานศิลปะแต่ละชิ้นตามรายละเอียด ที่ปรากฏซึ่งจะเอื้อให้การศึกษาวิจัยและการซื้อขายผลงานของศิลปินแต่ละท่านมีความชัดเจนขึ้น

ในปัจจุบันมีองค์กรระดับนานาชาติ เช่น Catalogue Raisonné Scholars Association หรือ The International Foundation for Art Research ที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนี้ในแง่การเป็นฐานข้อมูล

ส่วนองค์กรที่สนใจเรื่องการซื้อขายงานศิลปะโดยเฉพาะ เช่น Wildenstein Institute ที่งานจัดทำ *กาตาล็อก เรซอนเน่* ผลงานของ โกลด์ ไมเนต์ อันถือว่าเป็นแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลงานของศิลปินท่านนี้ เป็นต้น

ผมได้ร่วมสอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ ที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์มาเกือบ 10 ปี โดยมี อ. ชัยยศ อิมวัชรพันธุ์ เป็นหนึ่งในทีมผู้สอน อาจารย์ได้หนังสือ *กาตาล็อก เรซอนเน่* ฉบับงานของศิลปินญี่ปุ่น เคเซ โคบายะชิ (Keisei Kobayashi) ที่จัดพิมพ์ขึ้นมาใน ค.ศ. 2011 แล้วเล็งเห็นว่าเป็นการรวบรวมผลงานที่ครบถ้วนใช้อ้างอิงได้ดี จึงปรารถนาว่าน่าจะจัดทำขึ้นในประเทศไทยบ้าง หนังสือเล่มนี้จึงเริ่มต้นขึ้น ผศ. ดร. เมตตา สุวรรณศรี จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้ช่วยเหลือติดต่อเจ้าหน้าที่งานศิลปะของผมออกไปทำให้สามารถมีเงินทุนในการจัดทำหนังสือ โดยเงินทุนหลักมาจากคุณณัฐวุฒิ หวังทองธนา คุณวิรัช สิมะพิชัยเชษฐ คุณจิตาภา สิมะพิชัยเชษฐ และคุณสุคนธ์รัชต์ นิตสิริสกุล ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ผมได้รับความขอบคุณจากศาสตราจารย์เกียรติคุณพิเศษ ศกนิจมิตร ในความเขียนบทความแนะนำผลงานของผม อาจารย์พิเศษเป็นผู้ที่รู้จักผลงานของผมเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นกัลยาณมิตรมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่เริ่มต้นศึกษาและเข้าสู่เส้นทางศิลปะมาด้วยกัน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ขอขอบคุณคุณคุณภาวณา ชุนทรีรักษ์โชติ มิตรสนธิอีกท่านหนึ่งที่สะสมผลงานของผมเป็นจำนวนมาก ท่านได้กรุณาเขียนบทความเกี่ยวกับผลงานของผมในแง่มุมของผู้ขึ้นชมงานศิลปะและแง่มุมส่วนตัว รวมถึงขอขอบคุณนักวิชาการรุ่นใหม่ ผศ. ปวีณา สุธีรางกูร ที่ได้ทำการวิเคราะห์ผลงานชุดสำคัญของผมในบริบทของศิลปะสมัยใหม่ของประเทศไทย

ขอขอบพระคุณท่านที่มีรายชื่อต่อไปนี้ ศาสตราจารย์เดชา วราชุน หนึ่งในกัลยาณมิตรที่รู้จักกันอย่างยาวนาน เป็นเจ้าของผลงานของผมหลายชิ้น คุณฉัตรวิชัย พรหมทัตตเวที ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ คุณเยาวนี นิรันดร์ คุณอาทิตย์ พิชานนท์ และคุณโชติพัฒน์ พิชานนท์ คุณเสริมคุณ คุณาวงศ์ และคุณสมบุญ นวกานนท์ รวมถึงท่านผู้สะสมผลงานของผมทุกท่าน อาจารย์ ดร. ปรมพร ศิริกุลชยานนท์ ผู้อำนวยการหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในการตรวจสอบข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ได้รับรางวัลเหรียญเงินและเหรียญทองศิลปกรรมแห่งชาติ ได้รับคามอนุเคราะห์เป็นอย่างดี นอกจากนี้ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศิลปากรในการนำสู่กิจกรรมแสดงศิลปกรรมแห่งชาติมารวบรวมไว้ในรูปแบบดิจิทัลและจัดแสดงไว้ในเว็บของมหาวิทยาลัยทำให้การค้นคว้าสะดวกอย่างมาก

กาตาล็อก เรซอนเน่ เล่มนี้เป็นการรวบรวมผลงานจิตรกรรมเป็นหลัก ทั้งนี้ผลงานของผมยังมีที่เป็นภาพพิมพ์ ลายเส้น ผลงานศิลปะสามมิติ ผลงานศิลปะสำหรับตกแต่งอาคาร ประติมากรรม และ